

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 13 0 К 001339 16 Кжж 2
Бања Лука, 12.05.2016. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Весне Антонић, као предсједника вијећа, др Вељка Икановића и Обрена Бужанина, као чланова вијећа, уз учешће записничара Софије Рибих, у кривичном предмету против оптуженог И.П., због кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва из члана 142. став 1. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, одлучујући о његовој жалби на пресуду Врховног суда Републике Српске број 13 0 К 001339 14 Кжж од 24.03.2015. године, након јавне сједнице одржане дана 12.05.2016. године у присуству републичког тужиоца Бранка Митровића и браниоца оптуженог К.З., адвоката из С., а у одсуству уредно обавијештеног оптуженог, донио је истог дана

ПРЕСУДУ

Одбија се, као неоснована, жалба оптуженог И.П. и потврђује пресуда Врховног суда Републике Српске број 13 0 К 001339 14 Кжж од 24.03.2015. године.

Образложење

Другостепеном пресудом Врховног суда Републике Српске број 13 0 К 001339 14 Кжж од 24.03.2015. године, након одржаног претреса, одбијена је као неоснована жалба браниоца оптуженог И.П., а уважавањем жалбе окружног тужиоца у Добоју преиначена пресуда Окружног суда у Добоју број 13 0 К 001339 13 К 2 од 24.02.2014. године и оптужени оглашен кривим због кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва из члана 142. став 1. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (у даљем тексту: КЗ СФРЈ), осуђен на казну затвора у трајању од четири године, обавезан да плати трошкове кривичног поступка у износу од 643,80 КМ и пашал у износу од 300,00 КМ, а оштећени су са имовинскоправним захтјевом упућени на парницу.

Против дијела ове пресуде којом је оглашен кривим и за радње из тачке 2., 4. и 6. оптужнице, за које је првостепеном пресудом био ослобођен од оптужбе (став 1. тачке 1., 3. и 5. побијане другостепене пресуде), оптужени је изјавио жалбу због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и повреде кривичног закона, са приједлогом да се жалба уважи, побијана пресуда преиначи и оптужени на основу члана 298. тачка в) Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКП РС) ослободи од оптужбе за кривично дјело описано у ставу 1. тачке 1., 3. и 5.

побијане пресуде или да се пресуда у овом дијелу укине и предмет врати суду на поновно суђење.

Одговор на жалбу није поднесен.

У складу са одлуком Уставног суда Босне и Херцеговине број АП-3063/15 од 16.03.2016. године овај суд је жалбу прихватио као дозвољену, а с обзиром да је изјављена у законом прописаном року и као благовремену, па је заказао сједницу трећестепеног вијећа ради одлучивања по жалби.

На сједница вијећа која је одржана, сходно одредби члана 318. став 4. ЗКП РС у одсуству уредно обавијештеног оптуженог, бранилац је изложио жалбу оптуженог предлажући да се она уважи, а републички тужилац је предложио да се жалба одбије као неоснована и другостепена пресуда потврди.

Овај суд је у смислу члана 320. ЗКП РС испитао побијану пресуду и по оцјени навода изнијетих у жалби нашао:

Жалба приговара пресуди да је починила повреде процесне норме садржане у одредби члана 304. став 7. ЗКП РС, чиме је оптуженом повриједила право на одбрану и починила битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС. С обзиром да је суд супротно овој норми дао образложење у коме нису дати разлоге о одлучним чињеницама, да је образложење противрјечно изреци пресуде и да пресуда нема разлога о одлучним чињеницама то је пресуда, према тврдњи жалбе, обухваћена и битном повредом одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС.

Пажљивом анализом побијане пресуде у правцу жалбених навода нису нађене битне повреде одредаба кривичног поступка на које се жалбом указује.

Прије свега код оцјене потпуности разлога и методологије образлагања побијане пресуде ваља имати у виду да је другостепени суд отворио претрес ради отклањања пропуста првостепеног суда, првенствено у дијелу који се односи на радње за које је оптужени ослобођен првостепено пресудом, а које се сада побијају овом жалбом. У том смислу ранија пресуда која је преиначена чини јединство са другостепеном пресудом чији разлози треба да је допуне у оном дијелу на који је другостепени суд указао рјешењем о отварању претреса пред њим. То значи да је неопходно било дати потпуније разлоге о три тачке којима је допуњена ранија осуђујућа пресуда, а што и жалба сугерише. Суштински овдје је било неопходно одговорити да ли је, гдје и на који начин оптужени предузео и радње за које је сада оглашен кривим (став 1. тачке 1., 3. и 5. пресуде) и посебно да ли је оштећени Ж.С. имао статус цивила. Према налажењу овог вијећа побијана пресуда је на сва та спорна питања одговорила, а дати разлози нису у супротности са методологијом коју прописује одредба члана 304. став 7. ЗКП РС, као што то жалба тврди.

Жалба поставља питање са тврдњом како није одговорено који су то објекти у којима је оптужени злостављао оштећеног, јер то очигледно није било у Дому ЈНА и хангару Р., а што је супротно у изреци и разлозима. Супротно томе пресуда, слиједећи казивање оштећеног као свједока Ж.С., сасвим јасно излаже и

образлаже да је он био затворен у тим објектима али да је извођен и одвођен на њему непознату локацију на подручју општине Д. гдје га је оптужени злостављао. Овај свједок детаљно описује да га оптужени није злостављао у Дому ЈНА и хангару Р., већ на тој непознатој локацији (коју он покушава да одреди) па је тако дат одговор на ово питање, без супротности изреке пресуде и датих разлога о овој чињеници, како то жалба погрешно тврди. Осим тога, он довољно јасно и у мјери колико захтијева сама природа кривичног дјела, околности и законски елементи одређује и мјесто његовог извршења.

Када цијени доказе побијана пресуда прихвата да постоје одређене разлике у исказима свједока Ж.С., као и исказима овог свједока и осталих саслушаних свједока али даје образложење како сматра да се те разлике не односе на битне чињенице на којима се пресуда заснива. Прије свега пресуда прати свједочење оштећеног С. кроз различите фазе и времена, пред различитим органима поступка, па правилно цијени да је тај исказ у дијелу којим се утврђују одлучне чињенице, јасан и увјерљив. Одређена одступања у небитним дијеловима правилно образлаже временом и околностима под којима се догађај одиграо и околностима под којима је исказ даван. У том смислу пресуда прихвата овај исказ као конзистентан, дајући о томе јасне и предидијелене разлоге, па се супротна тврдња жалбе указује без основа. Код чињенице да је суд цијенио да су искази оштећеног и осталих свједока сагласни о одлучним чињеницама, које је утврдио и образложио, жалба неосновано инсистира да је суд био дужан да образлаже које су то, по схватању суда, небитне разлике у исказима овог и свједока на које жалба указује. С друге стране, прихватајући да је изложени исказ оштећеног у битним сегментима сагласан са исказима већег броја саслушаних свједока (које наводи на страни 9. пресуде) одредио је и садржину исказа тих свједока. Ово из разлога јер суд утврђује одлучне чињенице, па је о томе на основу чега их је утврдио дужан дати одговарајуће разлоге, као што је и учинио. Сходно томе суд је сасвим јасно из анализе ових исказа дао разлоге да не прихвата исказ оптуженог и свједока одбране јер су супротни са исказима оштећеног и исказима свједока оптужбе. Дакле, њихово неприхватање образлаже формираним ставом који је произашао из анализе и оцјене исказа претходно наведених свједока, чију окосницу чини исказ оштећеног Ж.С.

Што се тиче приговора жалбе о статусу оштећеног С., као цивила, жалба погрешно полази од изједначавања својства цивила по међународном праву и статуса борца по прописима који у РС уређују ту област и одлука надлежних органа који то оцјењују. За потребе правилног и законитог пресуђења ове кривичноправне ствари било је нужно утврдити да ли је оштећени имао својство цивила по међународном праву. Овдје је побијана пресуда сасвим јасно утврдила како је оптужени према свим елементима међународног права имао својство цивила. У том смислу она је дала јасне и разумљиве разлоге које прихвата и овај суд, на које се жалилац упућује. Код оваквог стања ствари својство борца које је оштећеном признато од надлежног органа РС надлежног за питања бораца не доводи у сумњу закључак побијане пресуде, јер је право сваке државе да, руководећи се својим разлозима, одређује ко спада у борачку категорију и коме се то својство признаје. Образлагањем да оштећеном на статус цивила сама за себе не утиче чињеница да је имао очев пиштољ, а хипотетички и када он не би имао тај статус да на карактер цивилних заробљеника, пошто је у Дому ЈНА и хангару Р. било заточено углавном цивилно становништво, не утиче ни присуство

појединих заробљеника који нису имали статус цивила, пресуда не испољава несигурност у погледу статуса оштећеног. Она овим само објашњава да би и у варијанти коју износи одбрана, а која није утврђена и прихваћена, стање ствари у том сегменту остало неизмијењено.

Супротно жалбеним наводима другостепени суд је дао јасне и разумљиве разлоге о томе када, како, одакле и из којих разлога је оштећени С. извођен на непозната мјеста. О томе је већ било ријечи у претходном дијелу образложења ове пресуде, а ово вијеће као ваљане разлоге прихвата оне који су дати на страни 8. пасус 2. побијане пресуде и жалиоца на њих упућује.

Критика чињеничне основе побијане пресуде изводи се и у највећем дијелу преплиће са наводима о почињеним битним повредама одредаба кривичног поступка. Па тако се инсистира да суд није утврдио својство оштећеног С., ко га је испитивао и злостављао, својство оптуженог у појединим периодима које оштећени наводи. Овдје се посебно указује на исказ свједока Д.К. који, по схватању жалбе не потврђује исказ оштећеног С., с обзиром на различитост њихових исказа.

Ови приговори се не могу прихватити као основани јер супротно наводима жалбе, а о чему је већ дјелимично било и ријечи, побијана пресуда се правилно определијелила да прихвати иказ свједока оштећеног Ж.С. Овај свједок потпуно јасно и одређено описује цио ток догађаја од његовог заробљавања, третмана у просторијама у којима је био заточен, извођења на непознате локације и радњи оптуженог у његовом злостављању. Описи ових радњи су увјерљиви и логични, он оптуженог доводи у везу само са понашањем на тим, њему непознатим, локацијама. У томе је досљедан и као што не проширује инкриминисану дјелатност оптуженог у новим саслушањима тако је одређен и у опису понашања лица која су га изводила и која су га, поред оптуженог, такође испитивала. Што се тиче исказа свједока Д.К. он ни у једном одлучном сегменту не доводи у сумњу истинитост и тачност казивања оштећеног, што жалба без основа покушава да сугерише. Разлоге које је побијана пресуда дала о овим одлучним чињеницама као потпуне, логичне, прихватљиве и увјерљиве прихвата и ово вијеће и жалиоца на њих упућује.

Цијенећи изложено у погледу правилности чињеничне основе ово вијеће налази да су све одлучне чињенице правилно и потпуно утврђене.

С обзиром да није починио битну повреду одредаба кривичног поступка, а чињенично стање је правилно и потпуно утврдио, другостепени суд је на тако утврђено чињенично стање правилно примијенио кривични закон и радње оптуженог описане у изреци пресуде правно квалификовао као кривично дјело ратног злочина против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ и за то дјело га огласио кривим. Ради тога супротни жалбени приговори о повреди кривичног закона нису основани.

Сходно одредби члана 322. ЗКП РС овај суд је испитао и одлуку о казни, па је нашао да је она правилном оцјеном олакшавајућих и отежавајућих околности на страни оптуженог, правилно одмјерена. Само изреченом казном затвора у трајању од четири године оствариће се сврха кажњавања прописана законом.

Ради изнијетог овај суд је на основу члана 327. ЗКП РС жалбу одбио као неосновану и потврдио другостепену пресуду.

Записничар
вијећа
Софија Рибич

Предсједник
Весна Антонић

За тачност отправака овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић